

Posudek na diplomovou práci Michala Erbena Současné ruské drama na pražských divadelních scénách

Ještě donedávna toho česká kulturní obec o současné ruské dramatice moc nevěděla. Zato v několika posledních letech se objevuje stále více kritických a teoretických prací věnovaných této problematice i konkrétních inscenačních interpretací. Práce Michala Erbena je tedy příspěvkem k aktuálnímu, z českého pohledu dosud dostatečně neprobádanému tématu.

Autor diplomové práce zasazuje své téma do širokého rámce dějin vývoje ruské dramatické tvorby od jejích počátků. Takto široké pojetí pochopitelně nemůže jít do přílišné hloubky, významnější by možná bylo hlubší zasazení do kontextu moderního dramatu světového i ruského, zejména pak postižení souvislostí s poetikou A. P. Čechova, který je u jednotlivých současných autorů nejednou zmiňován jako důležitý inspirační zdroj. Čechovovi v tomto přehledu není věnována dostatečná pozornost ani v souvislosti s divadlem MCHT.

Jádro práce tvoří 6. kapitola zabývající se tvorbou a poetikou sedmi současných ruských dramatiků (Koljada, Sigarev, Griškovce, bratři Presňakovové, Dragunská, Muchinová, Vyrypajev). U každého autora jsou nejprve uvedena životopisná data zasazená do kontextu současného ruského divadelního života, dále je za pomoci odborné literatury analyzována jejich poetika, jsou konstatovány shody a rozdíly mezi jednotlivými autory, jsou provedena jistá zobecnění a jsou charakterizovány nejvýraznější proudy uplatňující se v současné ruské dramatice. Poté následuje rozbor vybraných inscenací jejich děl na českých divadelních scénách, zejména pražských. Tuto část ovšem v rozporu s názvem práce postrádá podkapitola věnovaná Ivanu Vyrypajevovi. Při ústní obhajobě doporučuji upřesnit. Za nejzdařilejší považuji podkapitoly pojednávající o tvorbě Koljady, Sigareva a Griškovce. V závěrečných podkapitolách jako by autor již poněkud „ztrácel dech“. V celku lze ovšem konstatovat, že se mu podařilo proniknout do podstaty současného ruského dramatu, a to na základě vlastní poučené divácké zkušenosti i na základě bohaté odborné literatury, jejíž vyhledání je již samo o sobě významným počinem. V textu místy nelze zcela přesně rozlišit, kdy jde o vlastní autorovy názory a kdy o volné citace z této odborné literatury.

Zejména v kapitole věnované vývoji ruského divadla se vyskytuje několik hrubých chyb pravopisných (např. 5, 8, 16, 17), tvaroslovných (6, 14, 16) i věcných (16, 17). Na s. 16 je např. jako zakladatel divadla Sovremennik uváděn Oleg Jevrejov, zakladatel se ovšem, pokud je mi známo, jmenoval Jefremov. Jurij Ljubimov nemůže vést Divadlo na Tagance od roku 1917, v tom roce se teprve narodil a divadlo samozřejmě ještě zdaleka neexistovalo (s. 17). V češtině nelze psát zkratku divadla MXAT (v přehledné kapitole je tak psáno vícekrát, později je psáno správně).

Nehledě na tyto připomínky lze práci považovat za přínosnou, k obhajobě doporučuji, v rozpracování tématu by autor měl pokračovat. Oceňuji poznámkový aparát, věcný a jmenný rejstřík a přílohy. Vzhledem k tomu, že v práci se mluví o nedostatku dobrých překladatelů současné ruské dramatiky, vznáším dotaz, zda autor o této činnosti neuvažoval.

V Praze dne 13. 1. 2009